

18.10.2013 г. / 21:25:19

Вяра

01.11 по еретическия, †19 октомври по църковния календар - Пренасяне мощите на св. преподобни Иоан Рилски чудотворец. Св. пророк Йоил. Св. мъченик Уар и с него седем християнски учители. Блажена Клеопатра и синът и Иоан

Житие на преподобния и богоносен наш отец Иоан Рилски, пустинножител и чудотворец († 946)

*Св. Йоан Рилски
Чудотворец - чудотворна
икона*

С право биха ни упреждали, ако отминем с мълчание житието на блажения Иоан и не предложим на ревностните любители на добродетелта неговия основоположен образ. Защото това житие ще бъде в състояние не само да издигне

към подобна слава ония, които следват по стъпките на този великан с многото си трудове, но да даде успех и на онези, които малко му подражават, пък и просто на слушателите да стане причина за голяма полза. Понеже запазено в паметта, то малко по малко ще ги подбужда към подражание като някаква духовна искра. Впрочем, постаряхме се красиво да разкажем онова, което неопитно и простовато е било написано за него, като сме убедени, че поестта за отците весели боголюбивите души и ги подтиква към по-голяма ревност. И сега като поставяме начало на поестта, ние призоваваме благодатта на самия светец, която изобилно е получил от Бога, за да не сгрешим поради незнание и по този начин да лишим слушателите от по-добрата полза!

Родителите на блажения Йоан бяха много благочестиви, българи по произход, родени и възпитани в село Скрино, в пределите на град Средец (София). Живеейки в това село и подвизавайки се в благочестие и милостини, родиха двама сина, един от които беше чудният Йоан. Добре възпитан, той във всичко се покоряваше на своите родители и им оказваше нужната почит, постоянно пребъдваше в страх Божий, не се отделяше от църквата, а с внимание слушаше божествените слова и угаждаше на Господа с пост и молитва. И цял бе пленен от любовта към Бога, духът му гореше към Господа като истински серафим и даваше стократен плод, като дърво насадено при водни извори. Като мина доста време и родителите му умряха, някои хора, завистливи и лениви към доброто, започнаха да го корят, като го наричаха лицемер и крайно негоден за светския живот. Отегчен, той взе едно добро решение: раздаде своето имущество в ръцете на бедните и отдаде кесаревото кесарю, за да може безпрепятствено да отдаде Божието Богу. А Бог, Който е рекъл да изгрее светлина от тъмнината и Който някога заповядал на Авраама да излезе от своята земя и от своя род и да отиде в земята, която Той ще

му покаже, се яви насън и на него, като му каза съвсем същите думи и му показа мястото, където ще може да Му угоди. Като се събуди и размисли върху смисъла на видението, пламна от желание като елен за водни извори, въоръжи се като друг Давид против духовния Голиат, взе според древната повест три камъка - вярата, надеждата и любовта, облече се в бронята на правдата и възложи на главата си божествения покров като шлем на спасението, постъпи в един от тамошните манастири и пострига косите си заедно със страстите и похотите. И след като остана там известно време, за да се обучи в подвижничеството, остави земното на земните и света заедно с неговия господар, без да вземе нищо със себе си освен една кожена дреха, и дойде в показаната му планина, направи си малка колибка от храсталак и живееше в нея, като смиряваше тялото си с пост и бдение и пееше с Давида: "Ето, отдалечих се бягайки и се поселих в пустинята, и чаках Бог да ме спаси от малодушието ми и от бурята." Вдигаше чистите си ръце за молитва без гняв и съмнение, за храна нямаше нищо освен билките и тревите, които земята по навик ражда за добитъка, и викаше: "като добиче бях пред Тебе. Но аз съм винаги с Тебе." И пиеше вода, която изобилно тече от изворите. Но и самите диви билки не ядеше до пълна ситост, а много малко и то след залез слънце. Също и водата, само колкото да прохлади своите вътрешности. Кой би могъл да опише трудовете, които тогава вършеше той? Особено извора на сълзите му кой би могъл достатъчно да ни опише, всенощните му стояния и коленопреклонения? А демоните много пъти се преобразяваха във вид на разни зверове и идеха с желанието да го уплашат и прогонят. Но героят си оставаше непоклатим от техните коварства като някоя твърда скала, която разбива нападащите върху нея вълни и ги връща назад, или още по-право да го речем - като диамант, върху който никакво желязо не прави драскотина.

Прп. Иоанн Рыльский. Икона.
Болгария. XIV в.

След доста време се пресели оттам на друго място, където намери много тъмна и мрачна пещера и се всели в нея, като увеличаваше подвизите си и все повече разпалваше желанието си и като трудолюбива пчела влагаше медни сокове в скривалищата на сърцето си. Когато той се намираше в това положение, братовият му син Лука тайно от баща и майка дойде в пустата гора, където обитаваше преподобният, и с много труд едва успя да го намери. Блаженият, като го видя да идва отдалеч, най-напред го помисли за привидение, поради което се отдаде на молитва. А той, като се приближи, падна по лице и просеше неговото благословение. Блаженият, като се убеди, че е истина, а не привидение, го сподоби с благословието си и го попита защо е дошел. Момчето му разказа всичко за себе си, и веднага беше прието. Преподобният, като се видя вече с него и като кедър ливански размножен, възнасяше благодарствени песни към Бога и винаги имаше в устата си казаното в псалтира: “Незлюбивите и правите се прилепяха към мене.” И то беше с него в

пустинната гора като незлобиво агне, което пасе при истинския пастир, като втори Авел и Исаак, като подражател на Предтечата Йоан, възпитания в пустинята от детството си.

Но какво направи някогашният Денница, който сега стана наследник на тъмнината поради своята гордост? Горделивият враг не можеше да търпи добродетелите и подвизите на преподобния, изпълни се със завист, зачена неправда и роди беззаконие. При брата на светеца дойде някакъв познат, намери го завладян от естествена печал и недоумение поради изчезването на момчето и му рече следните думи: “Йоан, брат ти, те лиши от опората на твоята старост и от наследника на твоя дом. Той дойде нощем тук, взе твоето момче и го държи при себе си. И ако ти не го вземеш оттам, то ще стане храна на горските зверове. Дойди да ти покажа мястото, а ти иди бързо и вземи своя потомък!” Като чу това, братът се облече в омраза като в дреха и облакът на гнева го обгърна. И какво не каза, и какво не направи по адрес на невинния?! Дяволът го поведе, доведе го в пустинната гора, като го учеше и разпалваше как да оскърби преподобния. И когато приближиха мястото, показа му пещерата отдалеч и веднага замина. А той отиде и намери светеца. И какво не му стори тогава: досаждаше му с упреци, наричаше го “какогер” и измамник и крайно негоден за светския живот! Вдигна дървета и камъни, за да го убие. А какво правеше в това време кроткият ученик на кроткия Господ? - Стоеше мълчалив без нищо да каже, а в ума си повтаряше: “Аз пък като глух не чувам и съм като ням, който не отваря устата си!” И като грабна гневно момчето, с викове го оттръгна от Божиата планина, тучната планина, на която Бог благоволи да обитава, и се връщаше към широкия свят. Видял това блаженият и разбрал коварството на дявола, обхвана го облакът на скръбта и като се обля в сълзи, падна по лице, молейки се и казвайки: “Господи, Ти си рекъл: “и Ме призови в скръбен ден; Аз ще те

избавя.” Избави ме сега, Владико! Погледни на мене с милосърдно око и прогони скръбта на сърцето ми! Направи с мене личба за добро, защото си благословен във вечни векове, амин!” След молитвата седеше и тъжеше, задето го лишиха от момчето, защото се боеше, че може да се оплете в житейските грижи на този свят. Но какво направи Бог, Който е заповядал да оставят децата да дойдат при Него? И тук каза на бащата, макар и не с думи, но на дело: “Остави детето да дойде при Мене и не му пречи, “защото на такива е царството небесно!” Както вървяха по пътя, змия ухапа момчето и веднага смъртта го взе с кротките си длани. Като видя това, бащата беше в недоумение какво да прави. Но се върна при преподобния и със стеснение и скръб му съобщи за станалото на пътя. А той му нареди да го погребее и да се върне у дома си, което и направи. Преподобният прослави Бога за това и вече не скърбеше.

В тази пещера прекара дванадесет години без никакво телесно удобство, като увеличаваше подвизите и страданията си. Дяволът виждаше това и не преставаше да го напада някога с униение, някога с леност, а много пъти със страхове и привидения. Но диамантената душа на Йоан съвсем не можеше да бъде уловена от неговите козни, а винаги пееше: “Обиколиха ме, както пчели обикалят (мед), и угаснаха като огън в тръне: с името Господне аз ги повалих.” Доста дни минаха, докато един ден по дяволско внушение разбойници грубо нападнаха светеца, биха го немилостиво, блъскаха го, влачиха го и го прогониха от това място, като му забраниха вече да не доближава нататък. Той и в това се подчини на своя Господ, Който казва: “кога ви пъдят от един град, бягайте в друг.” Не от град в град, а от гора - в гора минаваше светецът и отиде на друго място, на доста разстояние оттук, и като намери там един огромен дъб, засели се в него по примера на древния Авраам. Но оня под Мамврийския дъб чудесно угости

Светата Троица и я изпрати, а този имаше жив в себе си Самия Бог, почитан в Троица, и без никакво унижение здраво изпълняваше първоначалния си подвиг. И какво направи Бог, Който всичко нарежда за полза на човека? Както някога в пустинята ороси манна на еврейския народ и изпълни с блага гладните, по същия начин и тук заповяда на земята да роди сланутък за храна на светеца. И се хранеше с него, като успокояваше малко немоцта на тялото и запълваше празнотата на стомаха, като минаваше от сила в сила и трупаше в сърцето си възход върху възход, като източваше извори сълзи и напояваше браздите на душата си и процъфтяваше класовете на добродетелта.

Но Бог, Който е рекъл да изгрее светлина от тъмнината и Който изнася наяве тайните на мрака, не пожела дълго да стои скрит градът наврѣх планината, а благоволи да изяви неговата добродетел. Пастири пасяха близо някъде стадото си, както ония някога при Христовото рождество, и докато овцете кротко си пасяха, изведнѣж се втурнаха да бягат не по някакъв редовен път, а по пусти, стрѣмни и непроходими места, и спряха чак като дойдоха до мястото, където беше преподобният. Пастирите ги гониха и понеже не можаха да ги спрят, и те дойдоха дето бяха застанали овцете, и като видяха светеца, почудиха се. И започнаха да го разпитват: “Кой си ти, откъде си, и как си дошъл тук? Какъв е животът ти и кое е родното ти място?” Той им отговори: “Според апостола моят живот е на небесата, отдето очаквам Спасителя. Отечеството ми е

горният Иерусалим. А родината и градът, които тук са ме възпитали, не е ваша работа да разберете. Но понеже се намерихте тук, нека ви нахраня с пустинническа храна!” И позволи им да вземат от растящия там сланутък. И те взеха и ядоха до насита. А когато ги изпрати да си вървят, един от тях тайно наскуба сланутък и радостно тичаше след другарите си. Като ги настигна, показва им стореното, а те се струпаха и го разграбиха от ръцете му. Но като започнаха да отварят чушките на зърната, нищо не намериха в тях. И веднага се разкаяха, върнаха се, разказаха на блажения и поискаха прошка за стореното. Той им прости, но каза: “Тъй благоволи всесилният Бог, чеда мои: тук да расте и тук да се яде.” Те се удивиха на чудото и си заминаха, като хвалеха и славеха Бога за всичко, което видяха и чуха, и като разказваха за него по цялата онази страна и по околните села.

Прп. Иоанн Рыльский с житием. Цаню Захариев Стари. Икона. Болгария. 1834 г

Някои христорлюбци пожелаха да отидат при светеца и да

получат неговото благословение. Някой си човек, от много години смущаван тежко от нечист дух, като ги видя да отиват, тръгна след тях с желанието да се освободи от своя недъг. И когато бяха на около едно поприще далеч от светеца, веднага го стресе нечистият дух и той падна на земята, търкаляше се и викаше: “Огън ме гори и не мога да вървя напред!” Тогава те го вързаха и го влачеха насила. Като стигнаха при преподобния, паднаха на земята да му се поклонят и просеха неговото благословение. Той изпълни молбата им и ги попита за причината на посещението им. Те му разказаха за себе си и за бесноватия, като му се кланяха и молеха да го излекува от недъга му. Но Йоан никак не се надяваше на себе си, а на Бога, Който животвори мъртвите и нарича несъществуващото като съществуващо, затова рече: “Тази работа не е като за нас, чеда мои, защото само Бог може да изгонва демоните. А ние сме като вас човеци и сме обременени със същата немощ!”

Защото следваше гласа на Господа, Който заповядва: “Когато изпълните всичко вам заповядано, казвайте: “ние сме слуги негодни”. Но те твърде много настояваха в молбата си. Като ги видя толкова настойчиви и неотслабно да го принуждават, падна на земята облян в сълзи, въздъхна от дълбината на сърцето си и рече: “Боже, Комуто се покланяме в Светата Троица, Който си сътворил всичко видимо и невидимо, от Когото всичко се бои, и трепери, помилвай Своето създание, Господи, и не поради нашата праведност, но поради Твоята благост и щедрост не оставяй още дълго този човек да бъде измъчван! Не съм достоен, благий Господи, да произнеса Твоето пречисто име с моите нечисти и скверни устни, обаче призовавам Те на помощ, като се надявам на Твоята благост! Защото Сам си обещал с клетва чрез устата на Твоите слуги пророците, че не искаш смъртта на грешника. Затова всички припадаме пред Тебе и Те молим: Послушай ни от Твоето свето небе, защото си благословен във вечни векове, амин.” Като се помоли така, веднага демонът излезе от човека и той стана

здрав и славеше и хвалеше Бога. Спътниците му като видяха това, бяха обхванати от ужас, и придобиха още по-голяма вяра към светеца, и го молеха да останат с него. Но той не позволи, а като ги настави подробно и като ги нагости достатъчно от своя сланутък, ги отпрати у дома им и им забрани вече да идват при него. Те се завърнаха, като имаха за свой благополучен спътник бившия бесноват. Оттогава тръгна славата за него по цялата онази страна и всички хвалеха Бога, като питаеха голяма любов и ревност към него.

А смиrenomъдрият Йоан като виждаше всичко това, замина оттам, понеже се боеше от човешката слава, а държеше на божествената, и сладко си пееше: “А мене е добре да се приближавам към Бога, и на Господа да възлагам своето упование!” И като намери една много висока скала веднага възлезе на нея, както някога Моисей боговидецът възлезе на Синайската планина в незаходимия мрак на боговидението. И този получи като него богописани заповеди, само че не на каменни скрижали, а върху скрижалите на сърцето, оросяваше скалата със сълзите си, а с всенощните си бдения и въздишки принасяше стократен плод от своите трудове, като сам беседваше със Самия Бог и с леки криле шестваше към небето, като търпеше нощния мраз и дневната жега. Незаспиващото Око, като гледаше това негово доблестно търпение, му даваше невидимо сила и издържливост. Дяволът пък, който ненавижда доброто, не изтърпя дълго този героизъм на преподобния, а като взе със себе си легион демони, жестоко го нападнаха и какво ли не му направиха: биеха го, влачеха го, хвърлиха го от скалата и си отидоха, като го мислеха вече за мъртъв. Светият, като полежа там доста време и като дойде на себе си, стенеше и изнемогваше, тъжеше и си говореше: “Защо униваш, душо моя, и защо се смуцаваш? Уповавай се на Бога, защото аз още ще славя Него, моя Спасител и моя Бог.” И като стана, пак се изкачи върху скалата и продължаваше да изпълнява първото

си правило, след като положи Всевишния за свое прибежище. А Този, Който поглежда към земята и я прави да трепери, погледна с милостиво око Своя угодник и заповяда на Своя ангел да му носи храна всеки ден. Така и над него се изпълни писаното: "Хляб ангелски яде човек."

Тогава се понесе слух за него, както казахме, та чак царят чу и пожела да го види. Тогавашният благочестив цар Петър, който държеше скиптър на българското царство, дойде в град Средец (София), и като чу за преподобния, изпрати девет опитни ловци да го издирят, като им заповяда да не се връщат, докато не го намерят. Като получиха царската заповед, те побърже от словото пристигнаха в Рила, много дни обикаляха и нищо не намериха, изтощиха се от глад и бяха в недоумение: защото нито смееха да се върнат при царя, нито пък можеха да се скитат гладни по пустинната планина. Но страхът превъзможваше глада и не преставаха да търсят. Твърде късно по едно време намериха някакъв знак, по който стигнаха до пребиваването на преподобния, като попросиха неговото благословение. Той им даде благословието си, попита ги за причината на тяхното дохождане и те всичко му откриха. Понеже с окото на душата си видях, че не са яли от пет дни, предложи им трапеза и с един малък хляб любезно ги нагости. Който насити пет хиляди души с пет хляба, Той и тук насити девет души с един хляб! И, о чудо, както там останаха доста трохи, така и тук остана половин хляб! Това като видяха ловците, бяха удивени: в началото помислиха, че един цял хляб няма да им стигне, а след като се наситиха, остана половината. И като се завърнаха, подробно разказаха всичко на царя.

Той се разпали от ревност и радост и се затече като елен по жетва към водни извори: взе със себе си своите най-приближени и бързо се устреми към планината. Но като стигнаха до река Рила, се натъкнаха на много висока и

непристъпна скала и се върнаха, понеже не можаха да преминат по-нататък. И веднага се възкачиха на друга висока планина, която околното население наричаше Книшава, и оттам му показаха планината и скалата, където живееше преподобният. Но царят не можа да отиде там поради стръмнината и суровостта на мястото, а изпрати двама свои любимци да го молят и да го поканят, за да се сподоби с неговото благословение: защото твърде много желаеше да го види. Момците приеха царската заповед, скоро отидоха там и всичко откриха на светеца. Но той каза, че това не може да бъде: “Обаче, чеда мои, кажете на царя: Положеният труд и решителност са принесени на Бога като благоуханно кадило и са приети. Ти обаче бързо си иди оттам, понеже мястото е стръмно, за да не би да пострадаш със своите съпътници. А наше смирение не ще можеш да видиш в настоящето време, а в бъдещето непременно ще се видим един друг и ще се насладим на тамошната неизречена радост, ако своевременно препратим там плодове достойни за покаяние. Но постав шатрата си навръх планината, за да я видя, и аз ще произведа дим, за да го видиш ти: само така да се видим един друг е заповядано засега!” Светият отец направи дим като стълб до небето, цар Петър видя неговия знак, а светецът погледна шатрата на царя, и двамата прославиха Бога, и се поклониха един на друг.

Царят се опечали, като смяташе, че е изгубил нещо велико, и си отиде с много тъга и скръб. И щом влезе в двореца, веднага му изпрати за благословение доста злато заедно с разни овошки, каквито подобава за монаси. Изпрати също и следното писмо: “Цар Петър до всечестния пустинножител Иоан. Чух за боголюбивия нрав на твоята душа, за поселяването ти в пустинната планина, за безплътното ти ангелско житие, за решителното ти напускане на света и твърде много желаех да видя твое преподобие и да се насладя

на твоите медоточни слова, като смятах, че ще получа голяма полза, ако бих видял твоето лице. Понеже желанието за богатство и празна слава и сладости не оставят такива като нас, блуждаещи в морето на тоя суетен живот, да вдигнем очи към чистото и безплътно житие, защото душевните ни очи се помрачиха от светски скърби и метежи, ето сега, като събуден от някакъв дълбок сън, пожелах да видя твоя светиня. Но понеже аз, окаяният, бях лишен и от тази благодат поради множеството мои грехове, покланям се пред твое преподобие и те моля да ни изпратиш някаква утешителна отрада, за да прохладиш зноя на нашата печал! Защото твое преподобие знае какви светски бури и какви метежни облаци обикновено вълнуват царските сърца!”

Блаженият Иоан склони към тази молба и към постническите храни, за да смири гордостта, но към златото никак, и му отговори така: “Бедният Иоан

до благочестивия самодържец на българския скиптър, цар Петър. Цялото твое прошение да изпълня, няма да ми бъде полезно. Но заради твоята вяра и усърдие към мене приемам постническите храни, а златото сам си го имай, защото то много вреди на монасите, а най-вече на живеещите в пусати и безутешни места. И защо ли му трябва злато на оня, който нито хляб приема до насита, нито вода за погасяване на жаждата си? Защото за нас животът е Христос, а смъртта -

придобивка. А на твоята държава то е потребно. Обаче и ти, който си украсен с диадема, не трябва да намираш наслада в него, защото е казано: “кога се увеличава богатството, не привързвайте сърце към него.” И макар да е писано: “Държавата на царя е богатството”, но то е да го употребява за оръжие и войнство, не за свои сладости - а най-вече за сакатите и бедните, за голите и бездомните. Затова, ако искаш да наследиш и небесното царство заедно със земното, бъди щедър, както нашият небесен Отец е щедър! Не се уповавай на неправдата, не желай грабителство! Бъди кротък, тих и достъпен, имайки отворени очите си за всички! Елеят на твоята милост да се лее над всички, “нека лявата ти ръка не знае, какво прави дясната”! Бедните да излизат радостни от твоята палата! Твоите князе да носят похвали на езиците си! Твоята багреница да сияе със светлината на добродетелите! Твои чеда да бъдат въздишките и сълзите! Споменът за смъртта винаги да посещава ума ти! Твоята мисъл безленостно да мечтае за възделеното царство! Валяй се в нозете на твоята майка църквата, усърдно припадай и върха си прекланяй пред нейните първопрестолници, та Царят на царете и Господ на господарите като види това твое усърдие, да ти даде благата, които око не е видяло, ухо не е слушало и човеку на ум не са идвали, и които Бог е приготвил за ония, които го обичат.”

Това като прочете, царят смяташе, че е получил нещо велико, и с любов целуна това писмо и го носеше в пазвата си като някакво скъпо съкровище и като го прочиташе честичко, прогонваше от себе си тъмата на светския шум.

Блаженият Йоан преживя на това място всичко седем години и четири месеца, без да си позволи леност или униние нито за един час, а по-скоро прибавяше ревност към ревността и усърдие към усърдието, или, накратко казано - в старческата си възраст проявяваше юношески устрем. Мнозина идваха при

него, като носеха своите болни, по неговите молитви ги получаваха здрави и си отиваха. Понеже неговата голяма слава се разнесе по цялата оная земя, мнозина поревнуваха на неговото добродетелно житие, пожелаха да живеят с него, построиха църква в близката пещера и създадоха манастир, като имаха преподобния за свой началник и пастир. А той добре се грижеше за своето стадо, мнозина доведе при Господа, извърши големи и преславни чудеса и стигна до дълбока старост. Като разбра за своето преселение при Господа, се отдаде на молитва, като проливаше горещи сълзи от очите си и коленичил на земята казваше: “Боже Вседържителю, приеми ме, грешния и недостоеен Твой раб, и ме причисли по Своята милост към ликовете на Твоите избраници, защото нищо добро не извърших на земята, благий ми Боже! Заради това моля Твоята благост да ми изпрати добър ангел, за да не ми попречат на възхода лукавите духове!” Повика и своите ученици, и много ги поучи като им заповяда неотстъпно да пазят устава: “И подир моята смърт да не страдате безутешно, защото няма да ви оставя, а невидимо ще бъда с вас!” Заповяда им да бъдат прилежни в постническите трудове, всички подред разцелува, причасти се с божествените Христови Тайни, легна на земята, вдигна ръце към небето и като рече: “Господи, в Твоите ръце предавам духа си”, веднага предаде духа си в Божиите ръце, след като преживя около 70 години, през 946 г. от въплощението на Бога Слово, на 18 август, в царството на благочестивия български цар Петър и византийския император Константин Багрянородни, сина на император Лъв Премъдри.

Учениците му с много сълзи обливаха нозете му, обвиваха в плащаница свещеното му тяло и го положиха в дървен ковчег. И веднага бързо узнаха навсякъде за смъртта на преподобния и всички се стичаха към гроба му да видят свръхестествено видение: тялото му без никакво изменение изглеждаше като

заспало и издаваше неизречено благоухание. Недъгавите се молеха, просеха изцеление и се радваха, като се освобождаваха от своите болести. След като минаха 40 дни, светецът се яви на старшия си ученик насън, като заповяда да погребат тялото му в земята. Като стана от сън, той изпълни на дело заповедта. И оттогава скъпият гроб се превърна в извор на чудеса за пристъпващите с вяра. Като мина известно време, от гроба на светеца започна да излиза неописуемо благоухание. Пък и сам се яви на учениците си насън и заповяда да пренесат мощите му в град Средец (София). Тогава отвориха ковчега и видяха тялото му цяло. Незасегнато от никакво тление, то изпущаше хубаво благоухание и насърчаваше всички към божествена ревност. Като извършиха обикновеното богослужение, с почести пренесоха честните му мощи в славния град Средец (София) и ги положиха в църквата "Свети евангелист Лука", както се предполага през 980 г. Отпосле някой си благочестив човек от Пеонските планини на име Грудас съгради църква на светеца, в която бяха пренесени честните мощи, продължаващи да вършат дивни и преславни чудеса. Георги Скилица например, който беше грък по рождение и управител на град Средец, понеже тогава цяла България се намирал под византийско робство, и който впоследствие написа житие на преподобния, с вода от честните мощи получи изцеление на своята нетърпима болест, която крайно беше изтощила естествената му сила. Но и самият византийски император Мануил Комнин, който по същото време се намирал в град Средец заради някои държавни дела, чрез помазване с елей от кандилото пред ковчега на преподобния получи съвършено изцеление от болестта, която му се появи в мишцата, сгърчи жилите му и го мъчеше, като не му даваше и нощно време да затвори очи за сън.

При царуването на византийския император Андроник

Комнин унгарски войски начело със своя крал Белла Трети плениха чак до град Средец българската земя, която тогава се намираше под гръцко иго, и всичко покориха под свои нозе. Тогава взеха със себе си и мощите на преподобния и ги отнесоха в своята страна: понеже кралят беше чувал за дивните и велики чудеса на преподобния, затова заповяда честните му мощи да бъдат положени в град Остригом, където те също така вършеха дивни и преславни чудеса, като прогонваха от човеците всеки недъг и всяка болест. След като се разнесе слух по цялата онази страна и всички се стичаха там, дяволът, който ненавижда доброто, не търпеше дълго да се слави преподобния, а рани сърцето на епископа в оня град със стрелата на неверието, и нито той пожела да дойде на поклонение пред мощите на преподобния, нито пък на другите позволяваше да дохождат, като казваше: “Аз много добре зная всички светци, и никъде не намирам тогава със светците!” И веднага Божият праведен съд наложи юзда на езика му и той онемя напълно, като не можеше да говори. Които видяха това чудо, се изплашиха, а той махаше с ръце и си оставаше ням, както Предтечевият баща Захария. Като се опомни и поразсъди за причината на своето онемяване, той разбра, че пострада поради неверието си в светеца. Затова бързо се затече към ковчега на светеца и, като го обля с горещи сълзи, прояви сърдечно съкрушение. А Божият угодник и във всичко Христов подражател Йоан не пожела дълго да го измъчва, а скоро развърза връзките на езика му и го направи пак да говори хубаво. Получил това, епископът изливаше своята непрестанна благодарност към Бога и Неговия угодник. Които чуха и видяха това, проявяваха още по-голяма вяра и усърдие към светеца. И много други дивни чудеса извърши преподобният в унгарската земя, които не бихме имали време да разкажем подробно. Когато кралят узна всичко това, го обхвана страх и ужас. Затова украси със злато и сребро ковчега на светеца, благоговейно целуна честните мощи и с

големи почести ги върна пък в Средец и ги положи в църквата на негово име през 1187 г.

Малко време след това, когато благоволи Бог да възобнови българската държава и да въздигне падналата скиния, която беше рухнала под византийското насилие, възстанови българското царство при благочестивия цар Асен, който беше наречен в светото кръщение Иоан. Като развя българското знаме, той укрепил добре всички разсипани български градове, а рухналите обнови и, като препаса оръжие против гръцкото царство, покоряваше околните страни, градове и села. Като дойде до Средец и покори и него, той чу за безчислените преславни чудеса на преподобния и затова веднага се отправи към неговата честна църква, благоговейно целуна неговите мощи и му се струваше, че е намерил някакво многоценно съкровище. Изпълнен с много радост и духовно веселие, той се посъветва и реши да ги пренесе в престолния си град Търнов за по-голяма чест и утвърждение на своето царство. И веднага изпрати до своя патриарх господин Василий, който се намирал в град Велико Търново, следното писмо: “До всечестния Божий архиерей господин Василий, духовния отец на наше царско Величество. С Божията воля като стигнах в тези предели и влязох в град Средец, и като намерих честните мощи на преподобния отец Иоан, жител на Рилската пустиня, извършили множество чудеса на изцеления, мен ми се струваше, че летя по въздуха от радост. Затова отсъдихме да дойде тук Твоя Светиня с целия църковен клир, за да пренесете с подобаващи почести тези свети мощи на преподобния отецвнашата преславна столица за похвала на целия църковен народ и за утвърждение на нашето благочестиво царство!”

Като чу това, божественият светител се зарадва духом, въздаде благодарност на Бога и веднага свика целия църковен клир и им разказа всичко. А те приеха това с топло усърдие и с

удоволствие. Всички единомислено се устремиха, като че щяха да получат някакво многоценно съкровище, и скоро стигнаха в Средец заедно с патриарха. Благочестивият цар Йоан Асен I с голямо внимание приготви всичко за изпращането на светеца и всичко предаде на патриарха, като му остави на разположение триста мъжествени воители. А сам побърза да се завърне в своята столица и започна да гради църква на името на светеца в славния град Търново, на мястото наречено Трапезица. Патриархът, като взе честните мощи на преподобния, се отправи на дълго пътешествие заедно с целия клир и с игумена на манастира на преподобния в град Средец, Иоаникий, и с всички негови монаси. Когато царят узна за приближаването на патриарха, бързо излезе насреща му до местността Кръстец с целия си синклит и като целуна с благоговение мощите на светеца, ги задържа там седем дни, докато бъде довършена църквата. И като я осветиха, с почести положиха в нея мощите на преподобния в 1195 г., където раздават различни изцеления на тези, които с вяра прибъгват към него: слепи проглеждат, прегърбени се изправят, неми проговорват, недъгави от немощ в сила преминават, бесновати оздравяват и всички получават здраве от каквито болести и да са били обхванати.

Но, о пречестний Иоане, изпълнено с благодатта на Светия Дух обиталище на Бога Отца и на Спасителя, който стоиш пред Царя на всичко и се наслаждаваш в светлината на единосъщната Троица, като херувим пееш заедно с ангелите трисветата песен и имаш голямо дързновение - моли се на всемилостивия Господ да спаси твоите сродници, еднородния твой български народ, и да му покори всички врагове! Запази вярата непорочна, утвърди нашите градове, умири целия свят, а нас избави от глад и пагуба, и ни запази от нападенията на другородци! Старците утеши, младежите поучи, безумните умъдри, вдовиците помилвай, за сираците се застъпи, децата

възпитаи и целия твой народ запази от всякакви напасти, а в деня на страшния съд ни избави от лявата участ и ни сподоби по твоите молитви заедно с десните овци да чуем блажения глас на Господа Христа: “дойдете вие, благословените на Отца Ми, наследете царството, приготвено вам от създание мира!” Защото Нему подобава слава, чест и держава в безкрайните векове! Амин!

Тропарь преподобному Иоанну Рыльскому

глас 4

Твои́х мощей́ возвращением/ обитель твоя́ обогатится,/ цѣрковь же твоя, приѣмши я́, просветится/ и, крася́щися, вѣрных созывает с весѣлием/ светоносный твой свѣтло праздновати день,/ грядите, глаголющи, // и примите благодатей дарования.

Перевод: Возвращением твоих мощей обитель твоя обогатилась, церковь же твоя, приняв их, просветилась и, украсившись, созывает верующих светло и радостно праздновать светносный день твоей памяти, придите, взывая, и получите дары благодати.

Ин тропарь преподобному Иоанну Рыльскому

глас 4

Тѣло смири́в пощѣнием,/ дѹшу же возвы́сив пѣнием,/ сосѹд явися избранъ Свято́му Дѹху,/ Ио́анне, отче наш,/ в чистотѣ сѣрдца твоегѹ, преподѹбне, пожив. / Тем, дерзновѣние имѣя ко Гѹсподу, // моли́ спастися дѹшамъ нашим.

Перевод: Тело смирил пощением, душу же возвысил молитвенным песнопением, ты стал избранным сосудом Святого Духа, Иоанн, отче наш, в чистоте сердца

твоего, преподобный, прожив. Потому, имея дерзновение ко Господу, моли о спасении душ наших.

Ин тропарь преподобному Иоанну Рыльскому

глас 1

Покаяния основание, прописание умиления,/ образ утешения, духовнаго совершения,/ равноангельное житие твое бысть, преподобне. / В молитвах убо и пощениих, и в слезах пребывавый,/ отче Иоанне,// моли Христа Бога о душах наших.

(Основа на покаянието, пример на умиленieto, образ на утешението от духовното съвършенство, твоео житие бе равноангелно, преподобни; пребивавал в молитви, пост и сълзи, отче Иоане, моли Христа Бога за нашите души.)

Кондак преподобному Иоанну Рыльскому

глас 2

Твёрдым умом и непрестанными молитвами/ борителя врага силу всегубительную до конца поборив,/ достойно от Христа прославился еси,/ Иоанне всеблаженне. / Тем твоих днесь мощей возвращения/ светлый совершающе праздник в веселии,/ согласно вопием ти:/ стаду и людем твоим ты еси с Богом, отче преподобне,// похвала и утверждение.

Перевод: *Твердым в вере разумом и непрестанными молитвами ты до конца победил губительную силу сокрушителя-врага и достойно прославился от Христа, Иоанн всеблаженный. Потому сегодня, светло и радостно празднуя день возвращения мощей твоих, единогласно зываем к тебе: «Для стада и людей твоих ты с Богом, отче преподобный, слава и сила».*

Ин кондак преподобному Иоанну Рыльскому

глас 2

Молящим тя теплейший заступниче/ и просящим скорейший послушателю,/ преподобне отче Иоанне,/ прими моление наше/ и Христа умоли помилovati нас,// Единого Преплагаго и Многомилостиваго.

Перевод: *Молящимся тебе усердный защитник и просящим скорейший помощник, преподобный отче Иоанн, прими молитвы наши и Христа умоли помиловать нас, Единственного Преплагаго и Многомилостивого.*

Ин кондак преподобному Иоанну Рыльскому

глас 6

Благодатию Божиею нас обогатил еси/ и дела благими известил еси,/ званием явися, Иоанне, угодник Христа Бога. / В молитвах и постех дарований Божия Духа исполнися/ и бысть недугом прогонитель// и заступник душам нашим.

Перевод: *Благодатью Божией ты нас обогатил и делами благими удостоверил в том, что ты по призванию, Иоанн, явился угодником Христа Бога. В молитвах и постах наполнившись даров Божиего Духа ты стал прогонителем болезней и защитником душ наших.*

Ин кондак преподобному Иоанну Рыльскому

глас 2

В молитвах бодренно не усыпая/ и в пениях непрестанных Ангелом подобяся,/ в гроб вшел еси, тленную жизнь оставив,/ и к Небеси прешел еси/ на нетление, Иоанне отче,/ от смерти бо к животу вечному// ты пресели Христос Бог, яко Своего угодника.

Перевод: *В молитвах бдительный и неусыпный и в*

псалмопениях непрестанных уподобляющийся Ангелам, ты упокоился, оставив тленную жизнь и перешел в Небеса к нетлению, отче Иоанн, ибо от смерти к вечной жизни переселил тебя Христос Бог, как Своего угодника.

Ин кондак преподобному Иоанну Рыльскому

глас 8

Ангельскому житию поревновав, преподобне,/ вся земная оставив, ко Христу притекл еси,/ и того заповедьми ограждаяся, явился еси столп непоколебимь от вражиих нападений. Тем зовем ти:// радуйся, отче Иоанне, светило пресветлое.

Перевод: *Ангельскому житию подражая, преподобный, все земное оставив, ты пришел ко Христу и Его заповедями защищаясь, ты стал непоколебимой крепостью против вражеских нападений. Потому взываем к тебе: «Радуйся, отче Иоанн, светило пречистое».*

Молитва преподобному Иоанну Рыльскому

Земная звездó чудесная, яже от предел Сре́дца гра́да возсия́вшая, и свещниче живы́й, иже всю зе́млю Бо́лгарскую свѣтом правды Бо́жия осиява́яй, предивный в по́стницах уго́днице Бо́жий, отче Иоа́нне, преподо́бных у́бо радование, Це́ркве Бо́лгарския украше́ние, ве́ры Правосла́вныя крѣпкое утвержде́ние, ско́рый помо́щниче к тебе́ с ве́рою и любóвию притека́ющим и вели́кий пред Го́сподем о всех нас предста́телю! Приими́, преблаже́нне, моле́ния на́ша и умоли́ Христа́ Бо́га на́шего, я́ко да вси, тобо́ю невидимо охраня́еми и сою́зом бра́тския любве́ связу́еми, лю́дие словѣнстии в ми́ре пребыва́ют и благоче́стии, и да изба́вит их Госпо́дь от враг ви́димых и невидимых, от наше́ствия инопле́мник, от недуга́ и гла́да, от вся́кия ско́рби и вся́каго зла. Предстоя́щим же zde

и молящимся пред честною ракою мощей твоих испроси, преподобне, у Господа нашего Иисуса Христа вся, яже ко спасению прошения, да вси с тобою непрестанно прославляем всесвятое имя Отца и Сына и Святаго Духа, ныне, и присно, и во веки веков. Аминь.

Молитва вторая преподобному Иоанну Рыльскому

О, преподобне отче Иоанне, угодниче Господень преизрядный, теплый наш заступниче и везде в скорбех скорый помощниче! Помози мне, грешному и унылому, в настоящем сем житии и умоли Господа Бога даровати ми оставление всех моих грехов, елико согреших от юности моея во всем житии моем делом, словом, помышлением и всеми моими чувствами. И во исходе души моея помози ми, окаянному, и умоли Господа Бога, всея твари Содетеля, избавити мя воздушных мытарств и вечного мучения, да всегда прославляю Отца и Сына и Святаго Духа и твое милостивное предстательство, и ныне, и присно, и во веки веков. Аминь.

Страдание на свети мученик Уар и с него седем христиански учителя († ок. 307). В помет и на блажена Клеопатра († 327) и сина и' Иоан († 320)

При царуването на нечестивия римски цар Максимиан, в главния град на Египет Александрия живял един воин на име Уар, който тайно служел на Небесния Цар. Тъй като се опасявал от беззаконните идолопоклонници, той скривал до време вярата си в истинския Бог, но после я открил за цялата вселена, като заради Христа станал зрелище на света - на Ангели и човеци.

По това време Максимиан започнал да преследва християните и разпратил във всички подчинени му страни указ да се убиват онези, които откажат да принесат жертва на боговете. Това повеление стигнало и в Египет и тук християнската кръв започнала да се пролива безпощадно, защото всички, които служели на Твореца, а не на творението, били подлагани на различни мъчения.

Нощем Уар обикалял тъмниците, където затворили вярващите заради изповядването на Христа и със злато купувал от стражите правото да влезе при тях. Той целувал оковите на светите мъченици, умивал кръвта им и превързвал раните им, носел им храна и ги умолявал да бъдат ходатаи за него пред Господа.

Веднъж хванали седем християнски учители, които до тогава се криели в пустините, и ги довели при наместника на Египет. Той ги разпитал и узнал, че те са твърди във вярата, предал ги на много мъчения и накрая ги хвърлили в тъмница. Като научил за това, Уар, както обикновено, побързал през нощта

да иде там, дал злато на стражите и влязъл при светиите. Той освободил ръцете им от оковите, а нозете - от стегите, предложил им храна и ги умолявал да вкусят от нея, защото вече цели осем дни не били яли нищо. После паднал в нозете им, целувал ги и като възхвалявал страданията на светиите, казал:

- Блажени сте, добри и верни раби на Господа, като станете съпричастници на радостта на своя Господ, защото стояхте за Него дори до кръв. Блажени сте, добри подвижници, за които ръката на Всевишния плете на небесата венци, защото с търпение изминахте своето поприще, и на сутринта, както твърдо знаей, ще завършите своите страдания. Блажени сте, страдалци Христови, за които е открито Небесното Царство, че страдате с Христа, постарадал за нас, защото ако с Него страдаме, с Него ще се прославим. Моля ви, свети угодници Божии, помолете се за мен на Владиката Христа, за да ми окаже милост, защото и аз бих искал да пострадам за Него, но нямам твърдост за това - страхувам се от мъченията, които, както виждам, изпитвате вие.

Светиите отговорили:

- Възлюбени, никой не може да постигне съвършенство, ако има в сърцето си страх, никой не жъне, ако не посее, никой не се увенчава, ако не пострада. Спомни си словото на Евангелието: "а който се отрече от Мене пред човеците, и аз ще се отрека от него пред Моя Отец Небесен." Ако се страхуваш от временната мъка, няма да избегнеш вечната. Ако се страхуваш да изповядаш Христа на земята, няма да се наситиш да гледаш Лица Му на небето. Ела, брате, и шествай с нас по пътя на мъченичеството заради Владиката, защото друга такава дружина няма да намериш скоро.

Като слушал това, Уар пламнал от любов към Бога и усетил в себе си сила да претърпи всякакви страдания за Христовото

име. Цяла нощ той прекарал в тъмницата със светите мъченици, като слушал с наслада техните наставления.

На сутринта слугите на наместника влезли в тъмницата, за да отведат светите мъченици на съд. Тук те намерили Уар, който седял заедно със затворниците и с умиление слушал думите им. Учудени, те го попитали:

- Какво правиш тук, Уаре? Или не си на себе си, че позволяваш да бъдеш прелъстяван от басните на тия лукави хора? Нима не се страхуваш, че ако някой донесе на наместника и велможите, ти не само ще изгубиш военния си чин, но ще се лишиш и от живота си?

- Кой от вас ще донесе на наместника - та нали сте ми приятели? - отговорил Уар. - Пък и да сторите това, готов съм да умра за Христа заедно с християните.

Слугите замълчали и взели шестимата мъченици. Седмият, изнемогнал от раните, останал в тъмницата и там преминал при Христа, като отстъпил място на Уар, за да заеме мястото му и да завърши неговите страдания.

Когато вързаните светии били доведени при наместника, тържествено седнал на съдийското място, той започнал да ги принуждават да принесат жертви на идолите.

Мч. Уар и
семь мучеников. Миниатюра Миналогия Василия II.
Константинополь. 985 г.

Но те не се подчинили, затова били съблечени и бити безмилостно по предишните им рани. Новите рани, наложени върху старите, усилвали страданията им, но те търпели и само повтаряли:

- Ние сме християни.

Наместникът ги погледнал и казал:

- Не бяха ли те седмина? Сега са само шестима, къде е седмият?

Тогава свети Уар, който дошъл на съда, се преизпълнил с Божествена ревност, излязъл напред и казал:

- Аз съм седмият, защото един от тях свърши пътя си и се престапи на Христа, а мен остави наследник на своите страдания. Готов съм аз да ти дам вместо него това, което ти дължи. Искам да пострадам заедно с тези добродетелни старадалци за Христа, защото съм християнин.

Като чул думите му, наместникът запитал приближените си:

- Кой е този човек?

Те отговорили:

- Това е воинът Уар, началникът на Тианската кохорта.

Наместникът се учудил и казал на Уар:

- Кой демон те подучи да тръгнеш на сигурна гибел? Ти ще изгубиш воинската си чест, ще се лишиш от привилегиите си и ще изложиш живота си на големи беди.

Блаженият Уар отговорил:

- Пред твоите почести и доходи предпочитам хляба, слязъл от небето, и Божествената чаша с най-скъпоценната кръв на

моя Господ. За мене няма нищо по-скъпо от моя Христос. Без Него за мен не струват нищо нито вашите почести, нито санът ми, нито големите доходи, нито дори животът. Защото виждам честта си в това, да пострадам за Христа, а придобивката си - да се лиша от всичко заради Него. Животът си пък виждам в това да умра заради Христа.

Наместникът погледнал яростно шестимата мъченици и казал:

- Това е ваше дело, нечестиви лъжци! Вие прелъстихте този царски воин, вие го направихте безумен със своето вълшебство. Затова - кълна се в моите велики богове! - ще ви погубя преди него и ще ви отплатя за безчестието, което нанесохте на нашите богове. Не сте достойни да останете живи, понеже хулите безсмъртните богове и с някакво прелъстяване карате другите да вършат това зло дело.

Светиите отговорили:

- Не сме прелъстявали Уар, но го избавихме от прелестта. Не сме го направили безумен, а напротив - вразумихме го. А Бог му прати твърдост и мъжество, за да извърши подвиг, та заедно с нас да победи вашата и на вашите богове нищожна сила. Почакай малко и ще видиш неговото мъжество в служението на Христа, защото сме го причислили към ангелското войнство. Ти се хвалиш, че можеш да ни погубиш? Ние желаем именно това, за да положим главите си за Господа на всичко.

Тогава наместникът казал:

- Веднага ще натроша на части телата ви, ако не се поклоните на египетските богове!

Светиите отговорили:

- Отричаме се от боговете, които не са сътворили небето и земята.

А блаженият Уар, като желяел още повече да разгневи наместника, казал:

- “Простакът говори глупости”, е казал пророк Исаия. Ето, телата ни лежат проснати пред тебе, прави с нас каквото искаш!

Разгневеният наместник заповядал да съблекат Уар и да го повесят на едно дърво, за да започне мъчението му, а на светиите казал:

- Да видим кой кого ще победи - дали вие, като приемате мъченията, или ние, като ги причиняваме. Кълна се, че ако ни победите с търпението си, ще се отрека от боговете и ще повярвам във вашия Христос.

Светиите казали:

- Испитай силата си върху един от нас: ако победиш един, и за другите можеш да се надяваш да стане същото.

Вече започнали да измъчват Уар и той казал на светите мъченици:

- Свети страдалци! Благословете мен, своя раб, за да се сподобя с вашата участ. Помолете се за мене на Владиката Христос, за да ми дарува търпение, защото Той познава нашата природа и знае, че духът е бодър, а плътта - немощна.

Светиите вдигнали очи към небето и усърдно се молели за него, а слугите започнали да бият Уар с пръчки по цялото тяло. Докато гледал това, наместникът попитал:

- Кажете ми, Уаре, каква полза имаш от твоя Христос?

Уар мъжествено отговорил:

- Много по-голяма, отколкото имаш ти от твоите бесове.

А светиите в това време го ободрявали и го призовавали:

- Бъди мъжествен и твърд, Уаре, защото Христос стои пред тебе и невидимо те укрепява.

- Наистина усещам помощта на моя Владика, защото смятам мъките за нищо - отговорил Уар.

Тогави мъчителите започнали да режат тялото му с железни ножове и чирепи, а после го приковали към дървото надолу с главата, одрали кожата от гърба му и в същото време го биели по утробата с пръчка, докато тя не се разтвори и вътрешностите му не паднали на земята. Като видели това, светите мъченици заплакали, и щом ги видял да плачат, мъчителят възкликнал високо:

- Ето че сте победени, ето че изнемогнахте. Вие плачете, защото се страхувате от мъченията. Какво повече ви трябва, за да разберете, че Христос не може да ви избави от нашите ръце? Остава ви само да се поклоните на нашите богове.

А светиите казали:

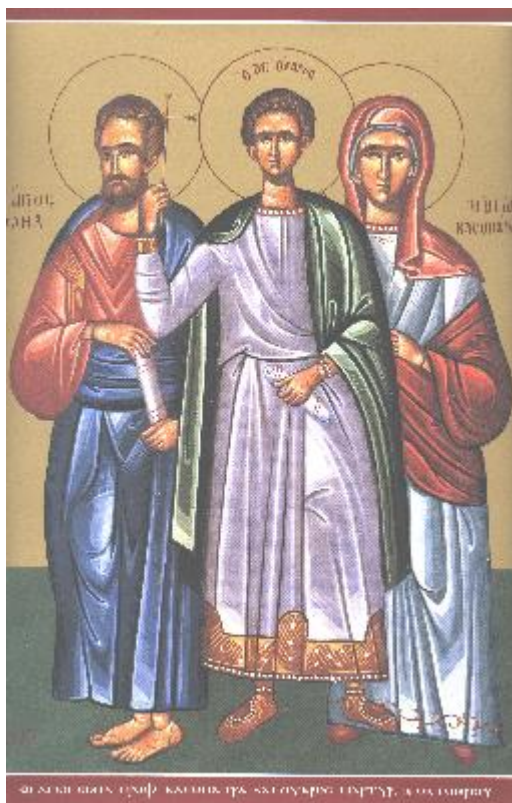
- Ти си звяр, а не човек! Не сме победени, а напротив - сами

побеждаваме с помощта на Христос, Който ни укрепява. Не плачем, защото се боим от мъченията, а поради естествената любов към нашия брат, когото безчовечно мъчиш. В душата си се радваме, като виждаме, че за добрия страдалец е приготвен венец.

Тогава наместникът заповядал да ги отведат в тъмница и Уар, като видял, че влачат светиите натам, възкликнал:

- Учители мои! За последен път се помолете за мен път на Христа, защото вече оставям тялото си. А на вас благодаря, заедно ме доведохте във вечния живот.

Около пет часа измъчвали свети Уар и накрая той предал в ръцете на Господа своята честна и свята душа. Мъчителите смятали, че е още жив, и продължавали да бият и мъчат изстиналото му тяло, а после, като забелязали, че вече е мъртъв, го снели от дървото и по заповед на мъчителя го завлекли вън от града и хвърлили тялото му на кучетата на мястото, където изхвърляли труповете на животни.

По това време там живеела една благочестива вдовица на име Клеопатра, родом от Палестина, чийто съпруг някога бил военачалник в Египет. Тя имала малолетен син на име Иоан. Клеопатра със скръб гледала отдалеч страданията на Уар. Когато многострадалното тяло на светеца било хвърлено извън града, тя взела през нощта неколцина роби и тайно го занесла в дома си, изкопала гроб в спалнята, пред постелята си, и го положила там.

На сутринта наместникът заповядал да доведат от тъмницата останалите страдалци и дълго ги мъчил, а после ги посякъл с меч и ги захвърлил непогребани във от града. През нощта неколцина тайни изповедници предали телата им на погребение. А Клеопатра непрекъснато палела свещи и кадилници пред гроба на Уар, като го почитала за свой велик застъпник и ходатай пред Бога.

Когато изминали няколко години и гонението стихнало, тя пожелала да се завърне в родината си и дълго размишлявала как да отнесе със себе си мощите на свети Уар. Накрая, като приготвила един ценен подарък, чрез един ходатай тя се обърнала към наместника с такава молба.

- Мъжът ми бе военачалник и умря тук на царска служба. Той още не е предаден на окончателно погребение, защото в чужда страна не можем да го погребем така, както се полага на важен военачалник. А аз, останала вдовица в чужбина, искам да се завърна в отечеството си при роднините си. Затова ми позволи, господине мой, да взема със себе си останките на любимия ми мъж и да го погребя с почести в отечеството си, в гробницата на предците ми, защото не искам да се разделям с него и след смъртта.

Жената постъпила така, защото знаела, че ако християните узнаят, че тя изнася от града им мощите на светия мъченик, могат да ѝ попречат и да отнемат скъпоценното съкровище. А наместникът приел подаръка и разрешил да вземе тялото на мъжа си. Тогава тя, като взела вместо мъжа си мощите на свети Уар, ги пренесла като скъпоценност от Египет в Палестина. В селището си, наречено Едра, което се намирало около Тавор, тя ги положила заедно с предците си. Всеки ден Клеопатра ходела в гробницата на светеца, кадяла и палела свещи и по нейния пример и други християни започнали да идват и да донасят там болните си, които по молитвите на

свети Уар получавали изцеление. Славата на светеца се разпространила навред и всички с вяра се притичали към гроба му.

Като видяла, че християните се събират за молитва при гроба на светеца, Клеопатра решила да построи храм в негово име и започнала да осъществява намисленото. По това време синът ѝ Иоан достигнал 17-годишна възраст и тя се опитвала да му намери място в царската войска. С помощта на ходатаи тя изпросила от царя почетната длъжност, той бил зачислен на воинска служба и получил знаците на своето достойнство по същото време, когато започнал строежът на църквата в името на свети Уар. Тогава Клеопатра казала:

- Синът ми няма да служи в царската войска, докато не завърши строежът на Божия дом, защото искам заедно с мене да носи одъра на светия мъченик, а после да изпълни царската повеля.

Когато строежът бил готов, Клеопатра призовала епископи, свещеници и монаси и като взела от гроба честните мощи на светия мъченик, ги положила на скъпоценен одър, а върху тях - воинския пояс и дрехите, които трябвало да облече синът, за да се осветят от допира с мощите на светеца. Тя усърдно молела светеца да бъде помощник на младежа, когото благословили всички събрали се свещеници. Събрали се и много християни и Клеопатра със сина си понесли одъра в църквата. След освещаването на храма, положили мощите под жертвеника, на който извършили Божествената литургия. А Клеопатра, паднала пред мощите на свети Уар, се молела така:

- Моля те, страдалецо Христов, изпроси за мене от Бога онова, което е угодно Нему и полезно за мен, а също и за единствения ми син. Не мога да моля за повече от това, което иска Сам Господ. Той Сам знае какво е полезно за нас и нека над нас се извърши Неговата блага и съвършена воля!

След края на службата Клеопатра дала богато угощение за всички събрали се и сама заедно със сина си служила на гостите. Но докато им служел, младежът внезапно се разболял и отишъл да легне на одъра си. Когато гостите се разотишли, Клеопатра го повикала, за да вкуси от останалото на трапезата, но Иоан не могъл да промълви и дума, изгарян от треска. Като видяла, че той е болен, жената казала:

- Кълна се в Господа, че няма да сложа и троха хляб в устата си, докато не видя как ще завърши болестта на моя син!

Тя седнала скръбна до единствения си син, охлаждайки с каквото може изгарящата го треска. В полунощ юношата умрял и оставил майка си в неутешима мъка. С плач тя се устремила към храма на свети Уар, паднала пред гробницата му и възклищавала:

- Така ли ми отплати, угодниче Божий, за това, че толкова се потрудох за тебе? Такава ли помощ ми оказа, когато заради теб презрях съпруга си и възлагах на тебе цялата си надежда? Ти допусна да умре моят единствен син, погуби надеждата ми, отне светлината на очите ми. Кой ще ме прехрани на старини? Кой ще затвори очите ми в смъртта? Кой ще погребее тялото ми? По-добре да умра аз самата, отколкото да видя мъртъв моя син, като цвете, увехнало без време. Върни ми сина, както някога Елисей го върна на сонамката, или и мен вземи веднага оттук, защото от горчивата мъка животът стана бремене за мен.

Дълго стояла със сълзи пред гроба на светеца, докато от умората и голямата скръб не задрямала. В съня ѝ се явил свети Уар, държейки за ръка нейния син. И двамата били светли като слънцето и дрехите им били по-бели от сняг, носели златни пояси и на главите - венци с неизказана красота. Като ги видяла, блажената Клеопатра се хвърлила в нозете им, а свети Уар я вдигнал и казал:

- Жено, защо роптаеш против мене? Нима съм забравил услугите, които ми оказа в Египет и по време на пътешествието? Или си мислиш, че не почувствах нищо, когато взе тялото ми от купчината скотски трупове и ме положи в стаята си? Нима не чувам винаги молитвите ти и не се моля за тебе на Бога? И преди всичко молих Бог да бъдат простени греховете на сродниците ти, заедно с които ме положи в гробницата. После взех на служба при Небесния Цар сина ти. Не ме ли молеше сама да изпрося от Бога онова, което Му е угодно и е полезно за теб и сина ти? Ето, аз молих милосърдния Бог и Той благоволи по неизказаната Си милост синът ти да бъде приет в небесното Му войнство. Както виждаш, сега той е един от онези, които предстоят пред Божия престол. Ако искаш, вземи го обратно и го прати да служи на земния и временен цар, защото виждам, че не желаяш да служи на Небесния и Вечния Цар.

А момчето, което Уар носел на ръце, го прегърнало и казало:

- Не, господине мой! Не слушай майка ми, не ме давай в света, пълен с неправди и беззакония, откъдето се спасих с твоето застъпничество. Не ме лишавай, отче, от общение с теб и с другите светии.

После се обърнало към майка си и казало:

- Защо плачеш, майко моя? Аз съм причислен към войнството на Царя Христос и ми е дадено право да предстоя пред Него на небето заедно с ангелите, а ти искаш да бъда взет от царството и да премина в унижение.

Като видяла, че синът ѝ е облечен в ангелски чин, блажената Клеопатра казала:

- Вземете и мен, за да бъда заедно с вас.

Но свети Уар отговорил:

- И когато оставаш тук, на земята, ти пак си с нас. Иди си с мир, а после, когато Господ заповяда, ще дойдем да те вземем.

След тия думи те станали невидими. Когато дошла на себе си, тя почувствала неизказана радост и веселие в сърцето и разказала на свещениците за видението си. Тя погребала в гроба на свети Уар и сина си и вече не плачела, а се радвала в Господа. После раздавала цялото си имущество на бедните, а сама се отрекла от света и заживяла при църквата на свети Уар, като служела на Бога ден и нощ в пост и молитви. Всяка седмица в неделния ден по време на молитва се явявали свети Уар и синът в блестящи одежди. Блажената Клеопатра прекарала седем години в такива подвизи и като угодила на Бога, се преставила. Тялото било положено в църквата на свети Уар, било до сина Иоан, а святата душа заедно със свети Уар и Иоан във веселие предстои на небесата пред Бога, Комуто слава вовеки веков. Амин.

Тропарь мученика Уара

глас 4

Воинством святых страсотерпец страждущих законне,/ зря оных, показал еси мужески крепость свою. /И устремився на страсть волею,/ и умрети вожделе за Христа,/ Иже приял еси почестъ победы твоего страдания, Уаре,/ моли спастися душам нашим.

Кондак мученика Уара

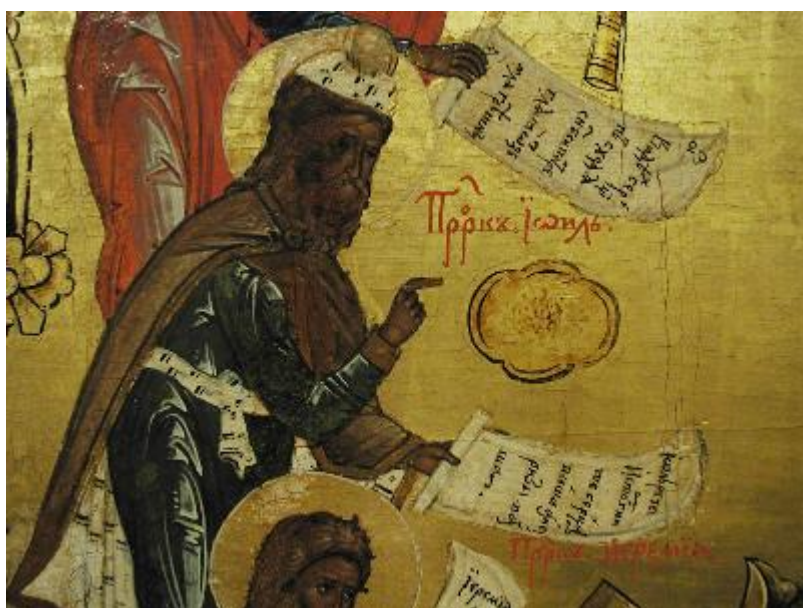
глас 4

Христу последуя, мучениче Уаре,/ Того испив чашу,/ и мучения венцем увязеся,/ и со Ангелы ликовствуеши:// моли

непрестанно за души наша.

(Христа последвал, мъчениче Уаре, си изпил Неговата чаша, и увенчал се с мъченически венец, ликуваш с ангелите: моли непрестанно за нашите души.)

В памет на свети пророк Иоил (IX век пр.Хр.)

Пророк Иоил - един от дванадесетте малки пророци - бил син Витуилов. Според древното предание, което намираме записано при свети Ефрем Сирий, а също и при Епифаний и Доротей, пророк Иоил

произхождал от Задиорданската област и живял във Веторон или Ветар.

Като повод за пророческите слова на Иоил послужило голямото бедствие, застигнало Иудейското царство. Продължителната засуха и голямото количество скакалци напълно разорили страната. При това нещастие дори силните във вярата паднали духом, какво остава за малодушните. И ето, пророк Иоил призовал народа да се обърне към Иехова с молитва за помощ, "защото настъпва денят Господен". Той ще бъде ден на страшни бедствия. Негов образ и предвестник са постигналите Иудея беди - засухата и скакалците. Преди настъпването на този ден ще потреперят небето и земята, всички небесни светила ще загубят светлината си и тогава ще

се яви Иехова със Своето велико войнство. Но още сега, вразумявал пророкът, има начин Иудея да се избави от тези големи бедствия, както от настоящите - засухата и скакалците, така и от бъдещите - в деня Господен. Хората трябва да се обърнат към Иехова с цялото си сърце и тогава Господ ще избави Своя народ от велики злини. Нека бъде нареден, казва пророкът, всеобщ пост и всички без изключение да се съберат в храма. Тогава свещениците да викнат към Господа от името на целия народ: "смили се, Господи, над народа Си, не предавай наследията Си на поругание, та да се не подиграват с него народите! Защо да казват между народите: де е техният Бог?" Еврейският народ се вслушал в гласа на пророка и се обърнал към Иехова с молитва за помощ и Господ пощадил Своя народ. Чрез устата на Своя пророк Иоил Господ обещава на народа заради обръщането му благоденствие и изобилие от земни блага. Господ ще прати дъжд и на пасищата ще поникне трева, дърветата ще дадат изобилни плодове, гумната ще се напълнят с жито, а линовете - с гроздов сок. Тогава синовете Израилеви ще познаят, че Иехова не ще ги остави и няма да допусне посрамването на народа Си.

По предсказанието на пророка Господнята милост за обърналия се към Него еврейски народ няма да се ограничи само с даруването на земни блага - на Божия народ се дава и духовен обет. Пророкът вижда и далечните, благодатните времена на Месията. Ще дойде време, когато Светият Дух ще се излее върху всяка плът без разлика на пол, възраст и състояние. "И ето - казва Господ с

устата на пророка, - след това ще излея от Моя Дух върху всяка плът, и ще пророкуват синовете и дъщерите ви; старците ви ще сънуват сънища, и момците ви ще виждат видения. Също и върху роби и робини в ония дни ще излея от Моя Дух.”

Пророк Иоил предсказал и настъпването на всеобщия съд - ден Господен, който ще се предшества от страшни явления на небето и земята и когато ще се спаси само този, който призове името Господне. Когато дойде Господният ден, в долината на Иосафата Иехова ще съди езичниците и те ще бъдат застигнати от страшно наказание. Но страшният за езичниците ден Господен няма да е такъв и за Израиля. За него той ще е ден на спасение, защото Иехова ще бъде негов защитник и бранител. Тогава за Израиля ще настъпи блаженство, а всички негови врагове ще погинат: “А Иуда ще живее вечно, и Иерусалим - от рода в род... и Господ ще обитава на Сион”. Така утешително завършва словото си пророк Иоил. При всички застигащи го бедствия Израил трябвало да намира упование и утешение в този обет и да се надява, че многомилостивият и дълготърпелив Иехова няма да забрави Своя народ и ще го избави от всякакви беди.

Тропарь пророка Иоиля

глас 2

Предведый Божие пришествие во плоти/ и наитие Духа Святаго и грядущий Суд предсказавый,/ пророче Иоиле:/ спасай молитвами твоими/ чтущия тя от всех скорбей.

Тропарь пророка Иоиля

глас 2

Предведый Божие пришествие во плоти/ и наитие Духа Святаго и грядущий Суд предсказавый,/ пророче Иоиле,/ спасай молитвами твоими// чтущия тя от всех скорбей.

Кондак пророка Иоиля

глас 4

Просветившееся Духом чистое твое сердце/ пророчества бысть светлейшаго приятелище:/ зриши бо, яко настоящая, далече сущая,/ сего ради тя почитаем, пророче, блаженне Иоиле, славне.

† **ВИЖТЕ ОЩЕ**

Против ереста на новостилието

Икуменизъм в развитие - след като Б"ПЦ" напусна ССЦ

Отстъплението от вярата наречено "нов стил"

ЗА СЪКРАЩАВАНЕТО НА ЛИТУРГИИТЕ, ТАЙНСТВОТА И ТРЕБИТЕ В НОВОСТИЛНАТА ЦЪРКВА

ЗА ПРЕМАХВАНЕТО НА ОГЛАШЕНИЕТО

ЗАЩО БОГ НИ ИЗОСТАВИ

За Петровият пост и въпросите, които поражда

ЗА КОРЕНА НА ЗЛОТО, ЗА НАЧАЛОТО НА ОТСТЪПЛЕНИЕТО НА РОДНАТА НИ „ЦЪРКВА“, ЗА БЪЛГАРСКАТА СХИЗМА

Театърът на антихриста

ИСТИНАТА ЗА НАШИЯ НАРОД

Християнството на българите и техните владетели

ИДЕЯТА "ПРАВОСЛАВНИ БУДИТЕЛИ"

Православна ли е демокрацията

Народе, народе...

Защо се премахва вероучението

За старостилния икуменизъм

КОЙ СТОИ ЗАД ОТСТЪПЛЕНИЕТО

ДИСЕКЦИЯ НА ЧОВЕКООМРАЗТА

**ПАСТИРСКО ОКРЪЖНО ПОСЛАНИЕ ПРОТИВ
МАСОНСТВОТО**

Против юдомасонството

Изповедание на вярата

КЪДЕ СЕ Е СЪХРАНИЛО ПРАВОСЛАВИЕТО